

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Participiální vazby ve francouzštině a jejich české ekvivalenty

Diplomandka: Klára Daňková

Pracoviště: Ústav romanistiky FF JU v Českých Budějovicích

Vedoucí práce: PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.

Rozsah: 70 stran vč. bibliografie

Diplomantka si v předkládané práci vytkla za cíl popsat morfosyntaktické i sémantické vlastnosti francouzských participiálních vazeb a analyzovat možnosti jejich překladu do češtiny. V úvodních kapitolách práce si na základě aktuální sekundární literatury (Béchade, Le Goffic, Riegel et al., Wilmet, Weinrich, Grevisse) adekvátně vymezila pojem francouzského přičestí (*participe*) a podrobně se věnuje popisu jeho morfosyntaktických vlastností. Sémantice přičestí se nakonec de facto nevěnuje, neboť v příslušné kapitole (s. 27-32) řeší pouze otázky převážně morfosyntaktické jako vid, slovesný rod a příslušnost ke slovnímu druhu (adjektivní / verbální povaha participia). Kladně je třeba hodnotit práci s francouzskými sekundárními prameny, a to jak z hlediska výběru, tak z hlediska techniky citování; citace a parafráze originálních gramatik jsou náležitě interpretovány. V poslední teoretické kapitole (s. 32-40) si diplomantka vymezila pojem „participiální vazba“, kterou chápe v úzkém smyslu jako vazbu absolutní (podmět participia nemá syntaktickou vazbu ke zbytku věty).

V analytické části práce diplomantka excerpovala participiální vazby od vybraných sloves (*aller, voir, dire, croire*) z paralelního korpusu Intercorp, analyzovala jejich význam a po formální stránce i způsob překladu do češtiny. Zde je třeba konstatovat, že excerpované participiální vazby v naprosté většině případů nejsou vazbami absolutními, tj. neodpovídají tomu, co si autorka jako „participiální vazbu“ sama vymezila (k tomu cf. s. 32-35 a znovu s. 66); excerpta nicméně odpovídají tomu, co se běžně ve francouzské lingvistice pod pojmem participiální vazba chápe. Kvalitně a pečlivě je provedena typologie formálních prostředků, kterými jsou participiální vazby překládány do češtiny (cf. závěry na s. 63). Jako málo podložené se naopak jeví analýzy významů participiálních vazeb (což je možná dáno do jisté míry tím, že se této otázce diplomantka v teoretické části nevěnovala). Pro ilustraci: na s. 56 autorka uvádí příklady dvou vazeb *vu sous cet angle* (př. 4-5), přičemž jeden hodnotí jako „vyjádření způsobu“ a druhý jako „význam podmínkový“. Řídila se přitom patrně pouze českým překladem, který je zavádějící: v obou případech jde v originále o modalizátor, který lze do češtiny přeložit různě (např. u př. 4 i podmínkovou větou – *podíváme-li se na to z této stránky*). Podobně u příkladů 1 a 3 (s. 55) není význam participiální vazby dán tolik slovesem *voir*, jako komplementy *d'en haut / d'en bas*, které vazbě dávají význam přeložitelný do češtiny pomocí příslovečného určení místa. Tyto nedostatky v analýze devalvují závěry uvedené v přehledových tabulkách (s. 58 a násl.).

Pokud jde o celkovou koncepci práce, doporučoval bych zvolit promyšlenější tématické členění, aby se jednotlivé analýzy a informace cyklicky neopakovaly na různých místech. Například otázka slovesného rodu u přičestí je traktována na s. 16, znovu se k ní autorka vrací na s. 23, potom na s. 28-29. Přitom v posledně zmiňované pasáži (s. 28) autorka tvrdí, že přítomné přičestí je vždy činné, což sama vyvrací na s. 23.

Pokud jde o další věcné připomínky:

- Autorka nikde neuvádí, podle jakého principu funguje diateze u minulého přičestí v závislosti na tranzitivitě slovesa.
- Na některých místech jsou zaměněny typy přičestí. Např. na s. 19 autorka chybně prezentuje tvar *ayant mesuré* jako přičestí minulé (viz typologie na s. 14).

- K hlavním cílům práce patřilo sledovat možné české ekvivalenty francouzských participiálních konstrukcí. V této souvislosti je překvapivé, že v bibliografii nenajdeme žádnou českou gramatiku francouzštiny, resp. žádnou srovnávací studii o možnostech překladu participiálních vazeb do češtiny či jiných jazyků.

Po formální stránce práce splňuje náležité předpoklady.

Závěr:

Předkládanou bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím jako **velmi dobrou**.

.....
doc. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.
(oponent BP)

V Českých Budějovicích, dne 5. června 2012